

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ЛЬВІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ імені Івана
Боберського
*Кафедра фізичної терапії та ерготерапії***

Баришок Т. В.

Планування та документування реабілітаційного процесу за МКФ

**Конспект лекцій
дисципліни**

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Ступінь вищої освіти: доктор філософії

Галузь знань: 22 Охорона здоров'я

Спеціальність: 227 Фізична терапія, ерготерапія

Львів – 2020 р.

ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ зп	Назва теми	Кількість годин
1	Тема 1. Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності	2
2	Тема 3. Структура МКФ та коди класифікації	2
3	Тема 5. Кваліфікатори МКФ	2
4	Тема 6. Базові набори МКФ	2
5	Тема 8. Використання МКФ в керуванні реабілітацією. Інструменти документування на основі МКФ	2
РАЗОМ:		10

Тема 1. Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

План.

1. Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.
2. Взаємозв'язок між компонентами моделі.
3. Стани організму.
4. Структури та функції організму.
5. Активність та участь.
6. Фактори контекстуальні. Фактори середовища.
7. Особистісні фактори.

МКФ належить до «родини» міжнародних класифікацій, розроблених Всесвітньою організацією охорони здоров'я (ВООЗ) для застосування до різних аспектів здоров'я. Родина міжнародних класифікацій ВООЗ забезпечує загальні правила для кодування широкого спектру інформації, пов'язаної зі здоров'ям (наприклад, діагностика, функціонування та обмеження життєдіяльності, причини звернення за медичною допомогою) і використовує стандартизовану спільну мову, що дозволяє спілкуватися про здоров'я та охорону здоров'я по всьому світу в різних дисциплінах та галузях науки.

1. Інтегрована біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності.

2. Взаємозв'язок між компонентами моделі.

3. Стани організму.

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Стан здоров'я – це узагальнююче поняття, що може означати захворювання, розлад, пошкодження або травму.

Стан здоров'я може також включати у себе інші обставини, наприклад, старіння, стрес, вагітність або генетичну схильність.

Для позначення стану здоров'я можна використати кодування МКХ.

4. Структури та функції організму.

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Функції організму – це фізіологічні функції систем організму (в тому числі психологічні функції).

Структури організму – це анатомічні частини тіла, такі як органи, кінцівки та їх складові частини.

Порушення – це проблеми, що виникають у функціях або структурах організму, такі як істотне відхилення або втрата.

5. Активність та участь.

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Діяльність/активність – це виконання завдання або дії особою.

Участь – це залучення особи в життєву ситуацію.

Обмеження діяльності – це труднощі, які може мати особа при здійсненні діяльності.

Обмеження участі – це проблеми, з якими особа може зіткнутися у життєвих ситуаціях.

6. Фактори контекстуальні. Фактори середовища.

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Фактори середовища становлять фізичне, соціальне середовище та середовище відносин і установок, в яких люди живуть і проводять своє життя.

Ці фактори є зовнішніми для окремих осіб і можуть мати позитивний чи негативний вплив на результат діяльності особи як члена суспільства, здатність особи виконувати дії чи завдання, а також на функції або структуру організму людини.

7. Особистісні фактори.

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Особистісні фактори є особливим фоном життя та гармонійного проживання людини та включають у себе особливості індивіда, які не є частиною стану здоров'я або станів, пов'язаних зі здоров'ям.

Ці фактори можуть включати стать, расу, вік, інші стани здоров'я, спорт, спосіб життя, звички, виховання, стилі подолання, соціальний досвід, освіту, професію, минулий та поточний досвід...

Висновок

Біопсихосоціальна модель функціонування та обмеження життєдіяльності

Особа переживає обмеження життєдіяльності по відношенню до організму.

Особа переживає обмеження життєдіяльності по відношенню до середовища.

ЩО ТРЕБА ЗАПАМ'ЯТАТИ

Функціонування та обмеження життєдіяльності – це...

- ! Це не наслідок лише хвороб.
- ! Тільки діагноз(МКХ) не дає достатніх відомостей про пережитий досвід осіб із станами здоров'я.
- ! Те, що робить тіло та його частини, те, чим люди займаються у повсякденному житті та їх участь у суспільному житті.
- ! Результат взаємодії стану здоров'я особи та факторів середовища та особистісних.
- ! Фактори середовища та особистісні фактори можуть впливати як позитивно так і/чи негативно на функціонування особи.

Тема 3: Структура МКФ та коди класифікації.

План.

1. Структура МКФ. Основи кодування МКФ.
2. Частина класифікації, її компоненти та розділи.
3. Розділи структур та функцій організму.
4. Розділи активності та участі.
5. Розділи факторів середовища.
6. Чотирьохрівнева класифікації МКФ.
7. Категорії МКФ уточнені та не уточнені.

1. Структура МКФ. Основи кодування МКФ.

3.3 Одиниця класифікації

МКФ класифікує здоров'я та стани, пов'язані зі здоров'ям. Таким чином, одиницею класифікації вважається *категорія* в доменах здоров'я і доменах, пов'язаних зі здоров'ям. Тому важливо зазначити, що в МКФ особи не є одиницями класифікації; тобто, МКФ не класифікує людей, а описує ситуацію кожної особи в межах низки доменів здоров'я і доменів, пов'язаних зі здоров'ям. Крім того, опис завжди здійснюється в контексті факторів середовища та особистісних факторів.

Категорії

У межах кожного розділу існують окремі категорії дво-, три- та чотирирівневі, кожна з яких містить коротке визначення та включення і виключення, щоб підібрати відповідний код.

Визначення

МКФ дає оперативні визначення категорій здоров'я та категорій, пов'язаних зі здоров'ям, на відміну від визначення на рівні «просторіччя» або визначень непрофесіоналів. Ці визначення описують основні атрибути кожного домену (наприклад, якості, властивості та стосунки) та містять інформацію про те, що включено та виключено в кожній категорії. Визначення також містять загальноприйняті ключові пункти для оцінки, для застосування в оглядах та анкетах, або, альтернативно, для результатів інструментів оцінки, що кодуються у термінах МКФ. Наприклад, функції гостроти зору визначаються з точки зору монокулярної та біокулярної гостроти на близькій та дальній відстанях, так що тяжкість гостроти зору може бути закодована як відсутня, легка, помірна, важка або абсолютна.

2. Частини класифікації, їх компоненти та розділи.

Структура МКФ

МКФ містить **дві частини**, у кожній з них є два **компоненти**:

Частина 1. Функціонування та обмеження життєдіяльності

(а) Функції та структури організму

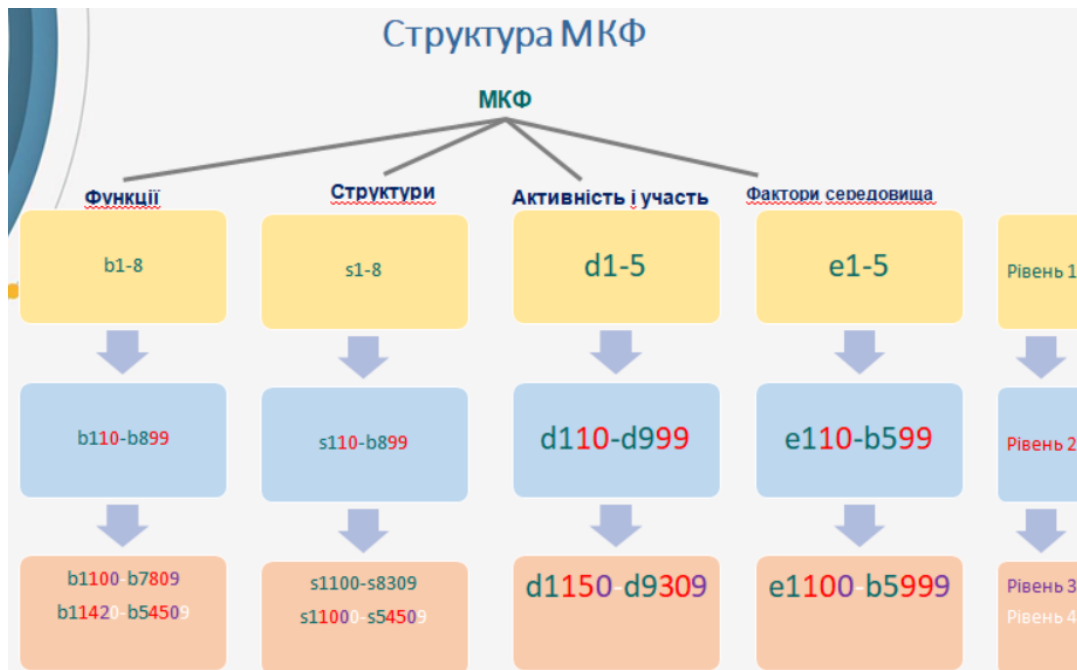
(б) Діяльність та участь

Частина 2. Контекстуальні фактори

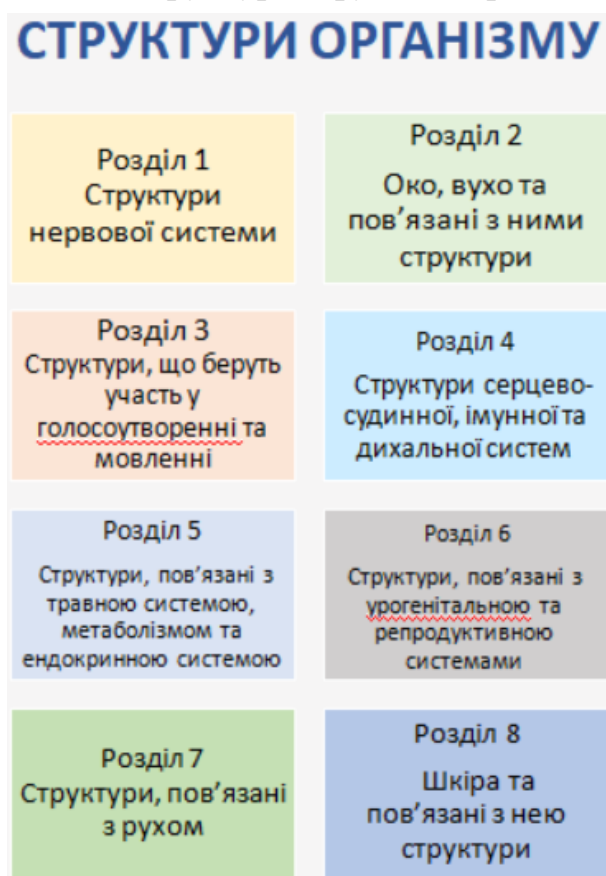
(в) Фактори середовища

(г) Особистісні фактори

- Кожен компонент складається з різних розділів і, в межах кожного розділу, – з категорій, які є одиницями класифікації.

3. Розділи структур та функцій організму.

ФУНКЦІЇ ОРГАНІЗМУ

Розділ 1
Психічні функції

Розділ 2
Сенсорні функції та біль

Розділ 3
Функції голосу та мовлення

Розділ 4
Функції серцево-судинної, імунної, дихальної систем та системи крові

Розділ 5
Функції травної системи, метаболізму та ендокринної системи

Розділ 6
Урогенітальні та репродуктивні функції

Розділ 7
Нервово-м'язові, кісткові та рухові функції

Розділ 8
Функції шкіри та пов'язаних з нею структур

4. Розділи активності та участі.

ДІЯЛЬНІСТЬ ТА УЧАСТЬ

Розділ 1
Навчання та застосування знань

Розділ 2
Загальні завдання та вимоги

Розділ 3
Комунікація

Розділ 4
Мобільність

Розділ 5
Самообслуговування

Розділ 6
Домашній побут

Розділ 7
Міжособистісні взаємодії та стосунки

Розділ 8
Основні сфери життя

Розділ 9
Життя в громаді, соціальне та громадське життя

5. Розділи факторів середовища.

6. Чотирьохрівнева класифікації МКФ.

7. Категорії МКФ уточнені та не уточнені.

Умови включення

Умови включення перелічені після визначення багатьох категорій. Вони надаються в якості керівництва до змісту категорії, і вони не мають на увазі вичерпності. У випадку елементів другого рівня, включення охоплює всі вбудовані елементи третього рівня.

Умови виключення

Умови виключення передбачаються там, де, через схожість з іншим терміном, застосування може виявитися складним. Наприклад, можна вважати, що категорія «Особиста гігієна» включає категорію «Догляд за частинами тіла». Щоб їх відрізнити, «Особиста гігієна» виключена з категорії d520 «Догляд за частинами тіла» і закодована на d530.

Інші уточнені

Наприкінці кожного вбудованого набору елементів третього чи четвертого рівня і в кінці кожного розділу – «інші уточнені» категорії (унікально ідентифіковані за кінцевим кодом № 8). Вони дозволяють кодувати аспекти функціонування, які не входять до жодної з інших конкретних категорій. Коли використовується «інше уточнене», користувач повинен вказати новий елемент у додатковому списку.

Не уточнені

Останні категорії в межах кожного вбудованого набору елементів третього або четвертого рівня та наприкінці кожного розділу є категоріями «не визначеними», що дозволяють кодувати функції, які входять до групи, але для яких недоступна інформація присвоєння більш конкретної категорії. Цей код має те ж значення, що й термін другого або третього рівня безпосередньо вище, без будь-якої додаткової інформації (для блоків, «інші уточнені» та «не уточнені» категорії об'єднуються в єдиний елемент, але завжди ідентифікуються за кінцевим кодом № 9).

Тема 5. Кваліфікатори МКФ

План.

1. Поняття про кваліфікатори.
2. Кваліфікатори для структур організму.
3. Кваліфікатори для функцій організму.
4. Кваліфікатори МКФ на рівні активності та участі.
5. Кваліфікатори факторів середовища.
6. Інструменти оцінювання та кваліфікатори МКФ.

1. Поняття про кваліфікатори.

Кваліфікатори

Коди МКФ вимагають використання одного або декількох кваліфікаторів, які позначають, наприклад, величину рівня здоров'я чи ступеня тяжкості проблеми. Кваліфікатори кодуються як один, два або більше чисел після крапки. Використання будь-якого коду повинно супроводжуватися принаймні одним кваліфікатором. Без кваліфікаційних кодів немає внутрішнього значення (за замовчуванням, ВООЗ розцінює та позначає неповні коди, як відсутність проблеми – xxx.00).

Перший кваліфікатор для Функцій та Структур організму, кваліфікатори продуктивності та здатності для Діяльності та Учасності, та перший кваліфікатор для Факторів середовища описують масштаби проблем у відповідній складовій.

Всі складові визначаються кількісно з використанням однієї загальної шкали. Проблема може означати порушення, обмеження або бар'єри, залежно від конструкції. Відповідні кваліфікаційні слова, як показано у дужках нижче, повинні бути вибрані відповідно до конкретного домену класифікації (де xxx позначає номер домену другого рівня):

xxx.0 ВІДСУТНЯ проблема	(немає, відсутня, незначна)	0-4%
xxx.1 ЛЕГКА проблема	(легка, незначна,...)	5-24%
xxx.2 ПОМІРНА проблема	(середня, значна,...)	25-49%
xxx.3 ВАЖКА проблема	(значна, інтенсивна,...)	50-95%
xxx.4 АБСОЛЮТНА проблема	(тотальна, ...)	96-100%
xxx.8 не уточнено		
xxx.9 не застосовується		

2. Кваліфікатори для структур організму.

Кваліфікатори МКФ для Структур організму

1-ий кваліфікатор - обсяг порушення
↓
s7302.423 ← **2-ий кваліфікатор - характер порушення**
← **3-й кваліфікатор - локалізація порушення**

Структура кисті

XXX.0 Відсутні порушення	XXX. 0 <u>відсутні зміни у структурі</u>	XXX. 0 <u>більш, ніж одне місце</u>
XXX.1 Легкі порушення	XXX. 1 <u>повна відсутність</u>	XXX. 1 <u>справа</u>
XXX.2 Помірні порушення	XXX. 2 <u>часткова відсутність</u>	XXX. 2 <u>зліва</u>
XXX.3 Важкі порушення	XXX. 3 <u>додаткова частина</u>	XXX. 3 <u>з обох боків</u>
XXX.4 Абсолютні порушення	XXX. 4 <u>аберрантні відхилення</u>	XXX. 4 <u>спереду</u>
XXX.8 не уточнено	XXX. 5 <u>розрив</u>	XXX. 5 <u>ззаду</u>
XXX.9 не застосовується	XXX. 6 <u>зміна положення структури</u>	XXX. 6 <u>проксимально</u>
	XXX. 7 <u>якісні зміни у структурі</u>	XXX. 7 <u>дистально</u>
	XXX. 8 <u>не уточнено</u>	XXX. 8 <u>не уточнено</u>
	XXX. 9 <u>не застосовується</u>	XXX. 9 <u>не застосовується</u>

3. Кваліфікатори для функцій організму.

4. Кваліфікатори МКФ на рівні активності та участі.

Кваліфікатори МКФ для Активності та Учасності

1-ий кваліфікатор = Продуктивність

2-ий кваліфікатор = Здатність

d540 .23

Одягання

Виконання координованих і послідовних дій та завдань при одяганні та роздяганні відповідно до кліматичних і соціальних умов, наприклад, одягання, примірка, зняття сорочок, спідниць, блузок, брюк, нижньої білизни, сарі, кімоно, панчіх, капелюхів, рукавичок, пальто, взуття, високих черевиків, сандалів і шльопанців.

Включено: одягання чи знімання одягу і взуття, вибір відповідного одягу

Продуктивність

Описує те, що робить людина у своєму поточному середовищі. Враховуються фактори середовища, тобто всі фізичні, соціальні аспекти та взаємовідносини із людьми.

- XXX.0 Відсутні порушення
- XXX.1 Легкі порушення
- XXX.2 Помірні порушення
- XXX.3 Важкі порушення
- XXX.4 Абсолютні порушення
- XXX.8 не уточнено
- XXX.9 не застосовується

Здатність

Описує здатність особи виконувати завдання чи дію в стандартному середовищі. Вказує на найвищий можливий рівень функціонування, якого людина може досягти

5. Кваліфікатори факторів середовища.

Кваліфікатор МКФ для Факторів середовища

1-ий кваліфікатор - Ступінь впливу бар'єру або полегшуючого фактору

e150 +4

*тільки один кваліфікатор

Дизайн, конструкція і будівельні вироби та технології будівництва для громадського користування Вироби та технології, які складають внутрішнє та зовнішнє оточення особи, яке заплановане, спроектоване і виконане для громадського користування, включаючи те, що було адаптовано або спеціально розроблено.

- XXX.0 ВІДСУТНІЙ бар'єр
- XXX.1 ЛЕГКИЙ бар'єр
- XXX.2 ПОМІРНИЙ бар'єр
- XXX.3 ВАЖКИЙ бар'єр
- XXX.4 АБСОЛЮТНИЙ бар'єр
- XXX.8 бар'єр, не уточнений
- XXX.9 не застосовується

- XXX+0 ВІДСУТНІЙ полегшуючий фактор
- XXX+1 СЛАБКИЙ полегшуючий фактор
- XXX+2 ПОМІРНИЙ полегшуючий фактор
- XXX+3 ІСТОТНИЙ полегшуючий фактор
- XXX+4 АБСОЛЮТНИЙ полегшуючий фактор
- XXX+8 полегшуючий фактор, не уточнений
- XXX+9 не застосовується

6. Інструменти оцінювання та кваліфікатори МКФ.

Вибір інструментів оцінювання

- Відповідність інструменту оцінювання категорії МКФ
- Доступність
- Володіння фахівцем

На початку кожного компоненту в детальній класифікації

Функції організму: с. 47

Структури організму: с. 105-106

Активність і Участь: с. 123-124

Фактори середовища: с. 171-172

На відсотки повністю не варто покалатися.

! МКФ не є інструментом вимірювання

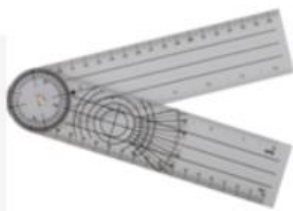

Підбір інструментів вимірювання/оцінювання є **виключною компетенцією фахівця, що його проводить**

Вимоги до інструмента вимірювання

- Інтервальна шкала – рівні інтервали між позначками
- Добрі психометричні властивості: - Надійність
- Валідність
- Чутливість до змін

Тема 6: Базові набори МКФ.

План.

1. Поняття базового набору МКФ.
2. Базові, комплексні та скорочені набори МКФ. Цінність базових наборів.
3. Мінімальні набори МКФ 7 та МКФ 30, мета використання.
4. Вибір базового набору. Види базових наборів.
5. Самостійне складання базового набору МКФ. Використання інтернет ресурсів у роботі з базовими наборами.

1. Поняття базового набору МКФ.

2. Базові, комплексні та скорочені набори МКФ. Цінність базових наборів.

3. Мінімальні набори МКФ 7 та МКФ 30, мета використання.

Набори (МКФ-7 та МКФ-30)

для документування функціонування різних осіб із різними станами здоров'я в клінічному середовищі

Мінімальний набір МКФ-7

РЕАБІЛІТАЦІЙНИЙ набір МКФ-30

Обидва ці набори можна використовувати разом із базовими наборами МКФ на різних етапах надання допомоги

код МКФ	Назва
b130	Вольові функції та функції потягу (M)
b134	Функції сну
b152	Функції емоцій (M)
b280	Відчуття болю (M)
b455	Функції толерантності до фізичного навантаження
b620	Функції сечовипускання
b640	Сексуальні функції
b710	Функції рухливості суглоба
b730	Функції м'язової сили
d230	Виконання щоденного розпорядку (M)
d240	Подолання стресу та інших психологічних навантажень
d410	Зміна основного положення тіла
d415	Утримування положення тіла
d420	Переміщення тіла
d450	Ходьба (M)
d455	Рух довкола (M)
d465	Переміщення з використанням технічних засобів
d470	Використання транспортних засобів
d510	Миття
d520	Догляд за частинами тіла
d530	Туалет
d540	Одягання
d550	Харчування
d570	Догляд за своїм здоров'ям
d640	Ведення домашнього господарства
d660	Допомога іншим
d710	Елементарні міжособистісні взаємодії
d770	Інтимні стосунки
d850	Оплачувана робота (M)
d920	Відпочинок і дозвілля

4. Вибір базового набору. Види базових наборів.

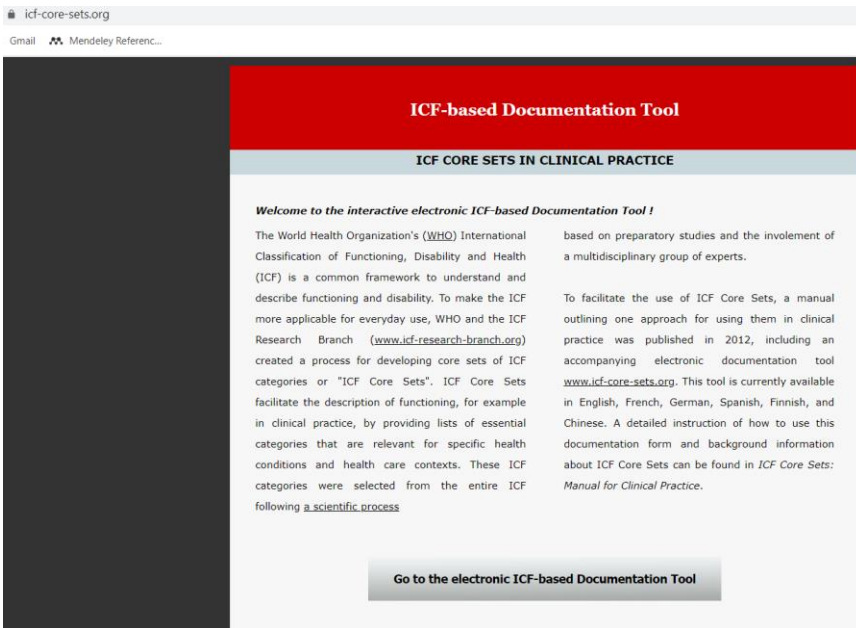

5. Використання інтернет ресурсів у роботі з базовими наборами. Самостійне складання базового набору МКФ.

За посиланням <https://www.icf-core-sets.org/>

Української версії на даний час не існує.

1)

icf-core-sets.org

Gmail Mendeley Referenc...

ICF-based Documentation Tool

ICF CORE SETS IN CLINICAL PRACTICE

Welcome to the interactive electronic ICF-based Documentation Tool !

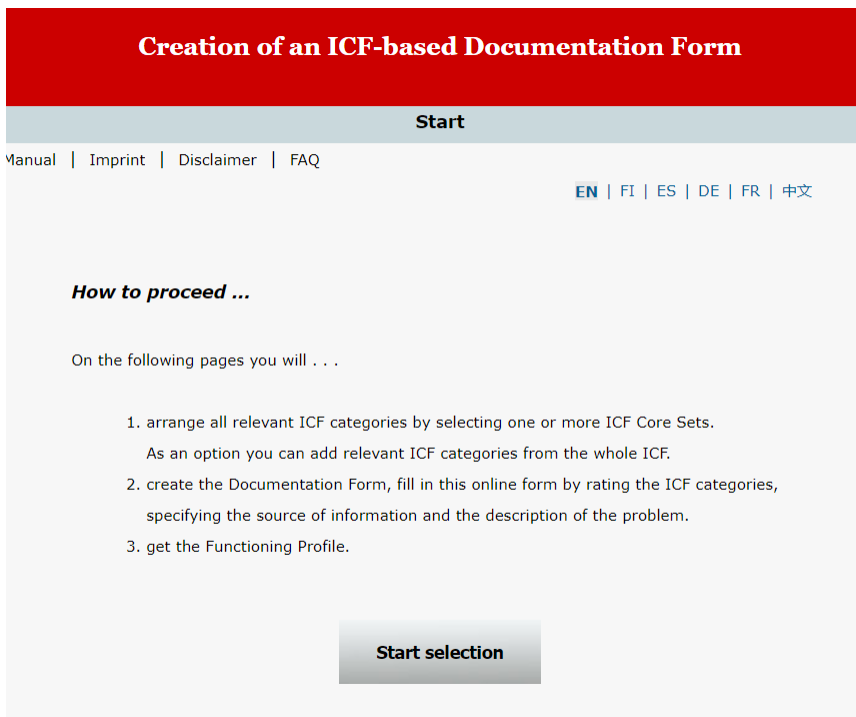
The World Health Organization's (WHO) International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) is a common framework to understand and describe functioning and disability. To make the ICF more applicable for everyday use, WHO and the ICF Research Branch (www.icf-research-branch.org) created a process for developing core sets of ICF categories or "ICF Core Sets". ICF Core Sets facilitate the description of functioning, for example in clinical practice, by providing lists of essential categories that are relevant for specific health conditions and health care contexts. These ICF categories were selected from the entire ICF following a [scientific process](#)

based on preparatory studies and the involvement of a multidisciplinary group of experts.

To facilitate the use of ICF Core Sets, a manual outlining one approach for using them in clinical practice was published in 2012, including an accompanying electronic documentation tool www.icf-core-sets.org. This tool is currently available in English, French, German, Spanish, Finnish, and Chinese. A detailed instruction of how to use this documentation form and background information about ICF Core Sets can be found in *ICF Core Sets: Manual for Clinical Practice*.

[Go to the electronic ICF-based Documentation Tool](#)

2)

Creation of an ICF-based Documentation Form

Start

[Manual](#) | [Imprint](#) | [Disclaimer](#) | [FAQ](#)

[EN](#) | [FI](#) | [ES](#) | [DE](#) | [FR](#) | [中文](#)

How to proceed ...

On the following pages you will . . .

1. arrange all relevant ICF categories by selecting one or more ICF Core Sets.
As an option you can add relevant ICF categories from the whole ICF.
2. create the Documentation Form, fill in this online form by rating the ICF categories, specifying the source of information and the description of the problem.
3. get the Functioning Profile.

[Start selection](#)

Creation of an ICF-based Documentation Form

Selection Process - Step 1

Please select one (or more) ICF Core Set(s)

To select more than one ICF Core Set mark the ICF Core Sets by holding the CTRL-button pressed.

- Generic Set
 - Rehabilitation Set
 - Minimal Set of Environmental Factors
 - MUSCULOSKELETAL ICF CORE SETS:**
 - Musculoskeletal Acute Comprehensive
 - Musculoskeletal Acute Brief
 - Musculoskeletal Post-Acute Comprehensive
 - Musculoskeletal Post-Acute Brief
 - Ankylosing Spondylitis Comprehensive
 - Ankylosing Spondylitis Brief
 - Chronic Widespread Pain Comprehensive
 - Chronic Widespread Pain Brief
 - Low Back Pain Comprehensive
 - Low Back Pain Brief
 - Osteoarthritis Comprehensive
 - Osteoarthritis Brief
 - Osteoporosis Comprehensive
 - Osteoporosis Brief
 - Rheumatoid Arthritis Comprehensive
 - Rheumatoid Arthritis Brief
 - Acute Inflammatory Arthritis Comprehensive
 - Acute Inflammatory Arthritis Brief
 - CARDIOPULMONARY ICF CORE SETS:**
 - Cardiopulmonary Acute Comprehensive
 - Cardiopulmonary Acute Brief
 - Cardiopulmonary Post-Acute Comprehensive
 - Cardiopulmonary Post-Acute Brief
 - Ischaemic Heart Disease Comprehensive

3)

Creation of an ICF-based Documentation Form

Selection Overview

Your selection consists of 35 unique ICF categories:

ICF Core Set(s) selected:

Low Back Pain Brief

The selected ICF Core Set(s) consist(s) of the following ICF categories:

- b130 Energy and drive functions (G)
 - b134 Sleep functions
 - b152 Emotional functions (G)
 - b280 Sensation of pain (G)
 - b455 Exercise tolerance functions
 - b710 Mobility of joint functions
 - b715 Stability of joint functions
 - b730 Muscle power functions
 - b735 Muscle tone functions

These ICF categories were selected from the corresponding Comprehensive Core Set(s):

NONE

These additional ICF categories were selected from the whole ICF:

NONE

4)

ICF-based Documentation Form

Reminder: The categories of the Generic Set are indicated by the letter (G).

PATIENT INFORMATION									
BODY FUNCTIONS Physiological functions of body systems (including psychological functions)									
<i>How much impairment does the person have in ...</i>									
		0	1	2	3	4	8	9	
b130	Energy and drive functions (G)	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
General mental functions of physiological and psychological mechanisms that cause the individual to move towards satisfying specific needs and general goals in a persistent manner. Inclusions: functions of energy level, motivation, appetite, craving (including craving for substances that can be abused) and impulse control Exclusions: consciousness functions (b110); temperament and personality functions (b126); sleep functions (b134); psychomotor functions (b147); emotional functions (b152) Sources of information: ☐ Case history ☐ Patient reported questionnaire ☐ Clinical examination ☐ Technical investigation Description of the problem: <input style="width: 100%;" type="text"/>									
		0	1	2	3	4	8	9	
b134	Sleep functions	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐	☐
General mental functions of periodic, reversible and selective physical and mental disengagement from one's immediate environment accompanied by characteristic physiological changes. Inclusions: functions of amount of sleeping, and onset, maintenance and quality of sleep; functions involving the sleep cycle, such as in insomnia, hypersomnia and narcolepsy									

5)

Що потрібно запам'ятати

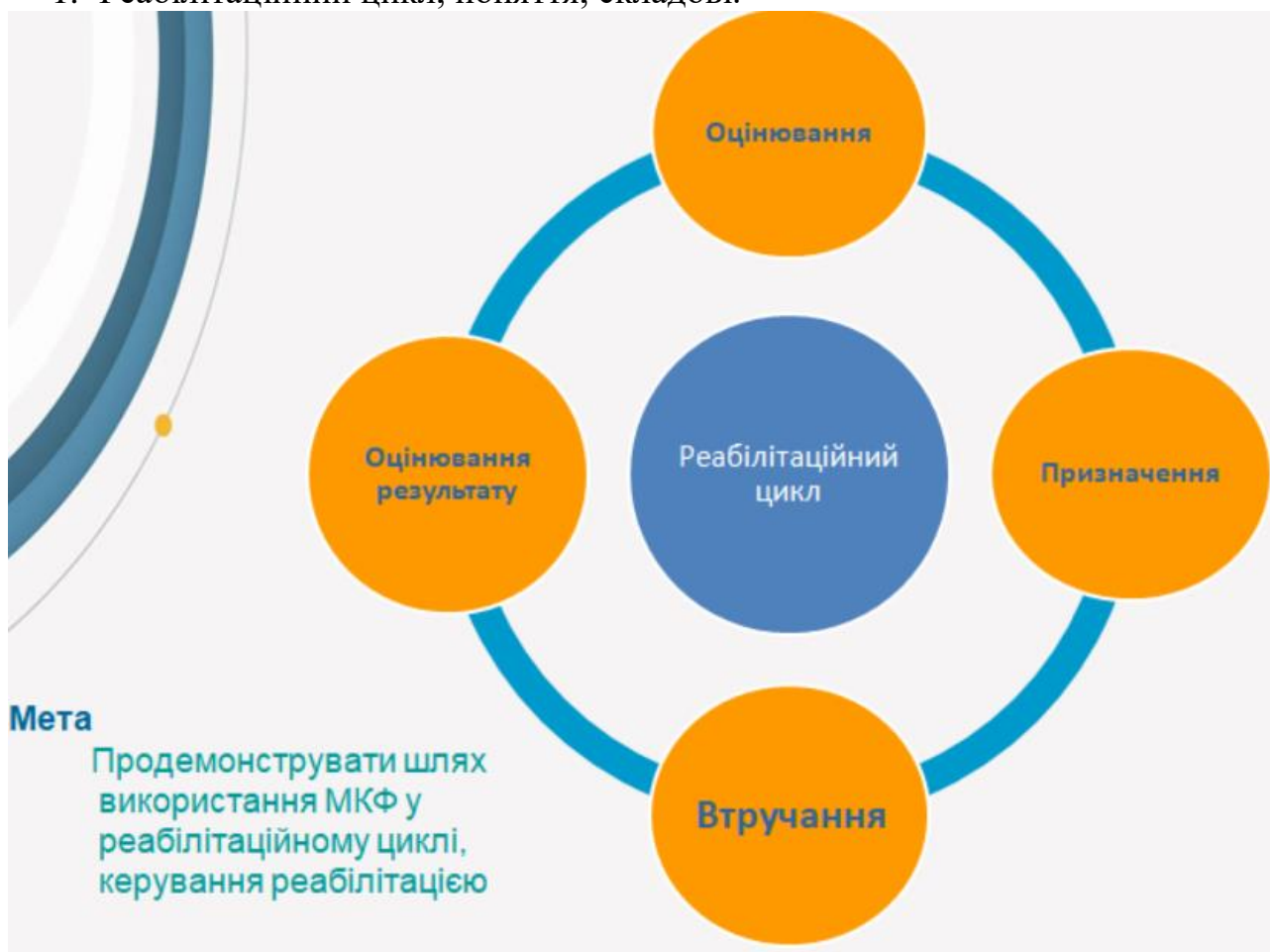
- Базові набори МКФ можуть **сприяти застосуванню МКФ у клінічних умовах**. Вони є відправним пунктом для огляду пацієнтів із конкретними станами здоров'я.
- Базові набори МКФ також можуть сприяти **міждисциплінарній комунікації**
- Вибір базового набору МКФ (Комплексного, Скороченого або Мінімального) **має відповідати меті**.
- Є базові набори МКФ для конкретних **станів здоров'я**, а також для **груп станів здоров'я**, для **різних контекстів медпослуг та контекстів, пов'язаних із охороною здоров'я**.
- Наявні базові набори МКФ розроблені під егідою науково-дослідного відділу МКФ, доступні за посиланням www.icf-core-sets.org

Тема 8. Використання МКФ в керуванні реабілітацією. Інструменти документування на основі МКФ

План.

1. Реабілітаційний цикл, поняття, складові.
2. Лист оцінювання за МКФ.
3. Категорійний профіль пацієнта за МКФ.
4. Лист інтервенцій та цілі втручань згідно категоріального профілю МКФ.
5. Відображення оцінювання у категоріях МКФ. Дисплей МКФ.

1. Реабілітаційний цикл, поняття, складові.

2. Лист оцінювання за МКФ.

Основою листа оцінювання є БАЗОВІ НАБОРИ МКФ

Беремо базовий набір МКФ як «контрольний список» для запису історії пацієнта та заповнення листа оцінювання

Можемо поєднати кілька базових наборів чи додати до базового МКФ-7 чи МКФ-30 чи просто додати якісь категорії на наш розсуд

Лист оцінювання МКФ

Дата:		Глобальна мета:	
Діагноз:		Мета програми:	
3 точки зору пацієнта	Структури та Функції організму	Судження пацієнта/клієнта щодо функцій та/або структур тіла	Судження пацієнта/клієнта щодо залучення в повсякденну/періодичну <u>активність</u> участь у суспільному, соціальному та політичному житті
		Інформація/оцінка міждисциплінарною командою фахівців реабілітації функцій та структур тіла пацієнта/клієнта	Інформація/оцінка міждисциплінарною командою фахівців реабілітації залучення пацієнта/клієнта в повсякденну/періодичну діяльність та участь у суспільному, соціальному та політичному житті
3 точки зору фахівців з реабілітації	Діяльність та Участь	Фактори зовнішнього середовища	Особистісні фактори
		Інформація/оцінка міждисциплінарною командою /фахівців реабілітації та пацієнтом/клієнтом факторів зовнішнього середовища, які слугують бар'єрами та/або полегшуючими факторами	Інформація/оцінка міждисциплінарною командою /фахівців реабілітації та пацієнтом/клієнтом особистісних факторів, які слугують бар'єрами та/або полегшуючими факторами

Лист оцінювання МКФ

Дата:		Глобальна мета:	
Діагноз:		Мета програми:	
3 точки зору пацієнта	Судження пацієнта/клієнта щодо функцій та/або структур тіла	Судження пацієнта/клієнта щодо залучення в повсякденну/періодичну активність та участь у суспільному, соціальному та політичному житті	
		<u>Позиція пацієнта - історія пацієнта, опитування</u>	
3 точки зору фахівця з реабілітації	Інформація/оцінка міждисциплінарною командою фахівців реабілітації функцій та структур тіла пацієнта/клієнта	Інформація/оцінка міждисциплінарною командою фахівців реабілітації залучення пацієнта/клієнта в повсякденну/періодичну діяльність та участь у суспільному, соціальному та політичному житті	
		<u>Позиція фахівця з реабілітації - з клінічного огляду та спеціальних обстежень, спостережень</u>	
Фактори зовнішнього середовища		Особистісні фактори	
Інформація/оцінка міждисциплінарною командою /фахівців реабілітації та пацієнтом/клієнтом факторів зовнішнього середовища, які слугують бар'єрами та/або полегшувачими факторами		Інформація/оцінка міждисциплінарною командою /фахівців реабілітації та пацієнтом/клієнтом особистісних факторів, які слугують бар'єрами та/або полегшувачими факторами	

3. Категорійний профіль пацієнта за МКФ.

Алгоритм заповнення категоріального профілю МКФ

- Виконайте** клінічне дослідження, обстеження, спостереження, опитування
- Оцініть** результати (співставте з кваліфікатором МКФ від 0 до 4)
- Введіть** результати в категорійний профіль МКФ
- Для кожного елемента, який клієнт/батько та медичний працівник погоджуються включити до циклу реабілітації, **встановіть цільове значення категорії МКФ**, якого слід досягнути в результаті реабілітації
- Для кожного пункту **вирішіть**, яким пунктам довговстрокової програми або якій меті реабілітаційного циклу він відповідає

Категорійний профіль МКФ – ГПМК (скорочений)+МКФ-7												
Оцінка												
Глобальна мета (ГМ):	Повернення незалежності у суспільнозначущих активностях, профілактика ускладнень											
Мета Програми Послуг (ПП):	Збільшення незалежності у повсякденному житті											
Ціль Циклу 1:	Покращення мобільності											
Ціль Циклу 2:	Збільшення самостійності у самообслуговуванні											
Ціль Циклу 3:	Покращення функціонування верхньої кінцівки											
Категорії МКФ	Кваліфікатори МКФ										Приналежність цілі	Цільове значення
Функції і структури організму, активність та участь	Проблема											
	0	1	2	3	4							
s110 Структура головного мозку												
s730 Структура верхньої кінцівки											2,3	0
b110 Функції свідомості												
b114 Функції орієнтації												
b130 Вольові функції та функції потягу												
b140 Функції уваги											пп, пп	0
b144 Функції пам'яті												
b152 Функції емоцій												
b167 Повільні функції мовлення												
b280 Відчуття болю											3	1
b730 Функції м'язової сили											1,3	1
d230 Виконання щоденного розпорядку											1,2	1
d310 Спілкування і сприйняття усних повідомлень												
d330 Здатність розмовляти												
d450 Ходьба											1	1
d455 Рух довкола											2	1
d510 Миття											2,3	1
d530 Туалет											2,3	1
d540 Одягання											2,3	1
d550 Харчування											2,3	1
d850 Оплачувана робота												
Фактори середовища	полегшуючі фактори					бар'єри						
	4+	3+	2+	1+	0	1	2	3	4			
e310 Найближчородні												
e355 Професійні працівники сфери охорони здоров'я											+4	

Примітка:
Категорійний профіль МКФ – МКФ Кваліфікатори: оцінити ступінь проблем (від 0 = відсутня проблема до 4 = абсолютна проблема) в компонентах функцій органу (b), структурах тіла(s), діяльності та участі (d) та ступеня позитивного (+) або негативного впливу факторів середовища (e) та особистісні фактори (pf); Приналежність цілі: 1, 2, 3 відноситься до Цілі Циклу 1, 2, 3; ПП відноситься до Мети Програми Послуг; ГМ відноситься до Глобальної Меті; Цільове значення відноситься до кваліфікатора МКФ, що досягається після втручання.

Практичність категорійного профілю МКФ

Використання категорійного профілю МКФ

- сприяє **чіткому відображенню** стану функціонування пацієнта та дозволяє **документувати цілі реабілітації та цілі медичних послуг**
- сприяє **керуванню реабілітацією** шляхом посилення комунікації та спільного встановлення цілей

Труднощі:

- Треба правильно обрати набір категорій МКФ
- Оцінювання за допомогою кваліфікаторів МКФ може бути суб'єктивним
- Кваліфікатори МКФ **не досить чутливі для показу невеликих змін** у стані функціонування
- **Затрати часу** на документування

4. Лист інтервенцій та цілі втручань згідно категоріального профілю МКФ.

	Об'єкт втручання		Втручання	Лікар	МС	ФТ	ЕТ	Початкове значення	Цільове значення	Кінцеве значення
	Функції/Структури тіла	Структура								
Функції/Структури тіла	e110	Структура головного мозку	Медикаментозна терапія	+				2		
	e730	Структура верхньої кінцівки	Позиціонування		+	+	+	2	0	
	b140	Функції уваги	Когнітивні стратегії				+	1	0	
	b280	Відчуття болю	Позиціонування, активні вправи			+	+	2	1	
	b730	Функції м'язової сили	Сильні вправи			+		2	1	
Діяльність/Участь	d230	Виконання щоденного розпорядку	Базові активності повсякденного життя				+	3	1	
			Організація процесу, контроль		+					
	d450	Ходьба	Рівновага, безпека ходьби, Підбір палиці			+		3	1	
	d455	Рух докочала	Рівновага, ходьба в межах палати, відділення			+		3	1	
	d510	Миття	Формування активності, адаптація середовища				+	2	1	
			Організація процесу, контроль, допомога		+					
	d530	Туалет	Формування активності, адаптація середовища				+	2	1	
			Організація процесу, контроль, допомога		+					
	d540	Одягання	Формування активності, адаптація середовища				+	2	1	
		Організація процесу, контроль, допомога		+						
d550	Харчування	Підбір адаптивного обладнання, навчання				+	2	1		
		Організація процесу, контроль		+						
d850	Опитування роботи						4			
Фактори середовища	e310	Найближні родичі						+4		
	e355	Професійні працівники сфери охорони здоров'я		+	+	+	+	4	+4	
Додаткові фактори	e1	Мотивація до реабілітації						+3		

Таблиця втручань/ послуг МКФ

Важливо!

Таблиця втручань/послуг МКФ...

надає **огляд того, які терапевтичні послуги призначено** для досягнення цілей реабілітації, а також того, за що відповідають різні фахівці

показує **необхідні ресурси**

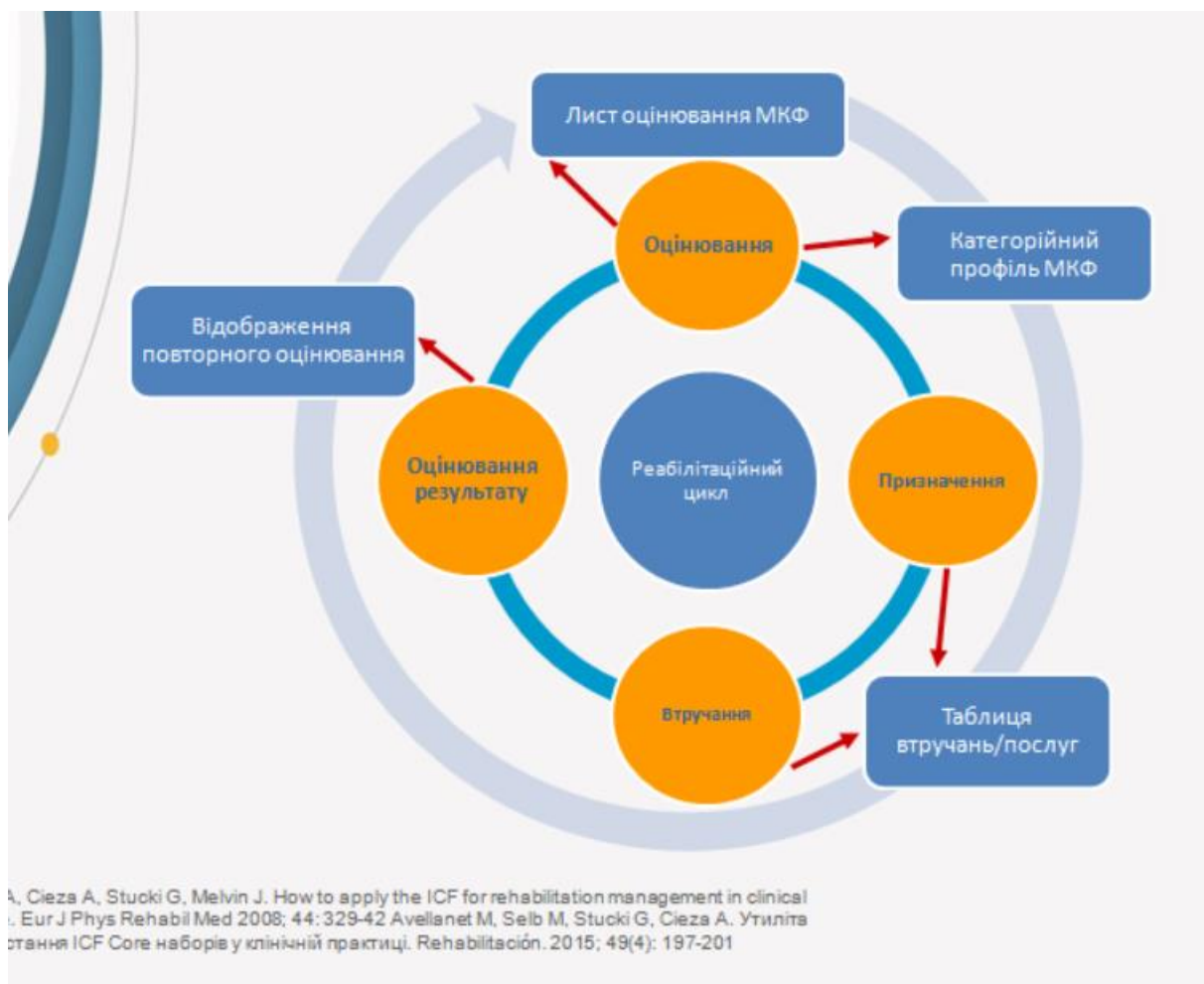
спрямовує комунікацію та уточнює ролі членів мультидисциплінарної команди

може допомогти **побачити надлишковість або прогалини** у догляді

5. Відображення оцінювання у категоріях МКФ. Дисплей МКФ.

Оцінка										Повторне оцінювання																																																																					
Глобальна мета (ГМ):																				Повернення незалежності у суспільнозначущі активності, профілактика ускладнень																																																											
Мета Програми Послуг (ПП):																				Збільшення незалежності у повсякденному житті																																																											
Ціль Цілею 1:																				Покращення мобільності																																																											
Ціль Цілею 2:																				Збільшення самостійності у самообслуговуванні																																																											
Ціль Цілею 3:																				Покращення функціонування верхньої кінцівки																																																											
Категорії МКФ	Кваліфікатори МКФ										Трилогічність цілі	Цільове значення	Кваліфікатори МКФ										Досягнена цілі																																																								
	Проблема												Проблема																																																																		
																				0 1 2 3 4										0 1 2 3 4																																																	
Функції і структури організму, активність та участь																																																																															
e110 Структура головного мозку																																																																															
e730 Структура верхньої кінцівки																														2,3										0																																							
b110 Функції свідомості																																																																															
b114 Функції орієнтації																																																																															
b130 Вольові функції та функції посягу																																																																															
b140 Функції уваги																																								ПМ, ПП										0										V																			
b144 Функції пам'яті																																																																															
b152 Функції емоцій																																																																															
b167 Повнені функції мовлення																																																																															
b280 Відчуття болю																														3										1																				V																			
b730 Функції м'язової сили																														1,3										1																				V																			
d230 Виконання щоденного розпорядку																														1,2										1																																							
d310 Спілкування і сприйняття усних повідомлень																																																																															
d330 Здатність розмовляти																																																																															
d450 Ходьба																														1										1																																							
d455 Рух довкола																														2										1																																							
d510 Миття																														2,3										1																				V																			
d530 Туалет																														2										1																				V																			
d540 Одегання																														2,3										1																				V																			
d550 Харчування																														2,3										1																				V																			
d850 Оплачувана робота																																																																															
Фактори середовища																				полегшуючі фактори					бар'єри					полегшуючі фактори					бар'єри																																												
																				4+ 3+ 2+ 1+ 0					1 2 3 4					4+ 3+ 2+ 1+ 0					1 2 3 4																																												
e310 Найближчі родні																																																																															
e355 Професійні працівники сфери охорони здоров'я																									4															V																																							

Відображення повторного оцінювання

A, Cieza A, Stucki G, Melvin J. How to apply the ICF for rehabilitation management in clinical practice. Eur J Phys Rehabil Med 2008; 44: 329-42 Avellanet M, Selb M, Stucki G, Cieza A. Утилізація наборів ICF Core в клінічній практиці. Rehabilitación. 2015; 49(4): 197-201

ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Міжнародна класифікація функціонування, обмежень життєдіяльності та здоров'я: МКФ / пер. з англ. ВООЗ 2001 р. МОЗ України. Київ, 2018. 259 с.

Додаткова

1. Біла Книга з фізичної та реабілітаційної медицини в Європі (3rd edition of *The White Book of Physical and Rehabilitation Medicine in Europe*). Український журнал фізичної та реабілітаційної медицини. №2, 2018.

2. Герцик А. Теоретико-методичні основи фізичної реабілітації/фізичної терапії при порушеннях діяльності опорно-рухового апарату: монографія / Андрій Герцик. – Львів : ЛДУФК, 2018. 388 с.

3. Ерготерапія Підручник для студентів бакалаврського напрямку підготовки «Ерготерапія» на 1-у медичному факультеті Карлового університету / Швесткова О, Свєцена К. та кол. Перек. з чеської, Київ, 2019. 196 с.

4. Фізіотерапія Підручник для студентів освітньо-кваліфікаційного рівня бакалаврського напрямку підготовки «Фізіотерапія» на 1-у медичному факультеті / Швесткова О., Сладкова П. й кол. Пер. з чеською, Київ, 2019, 196 с.

5. Физиотерапия. Классический курс / под. ред. С. Б. Портера ; пер. с англ. Санкт-Петербург, 2014. 764 с.

6. Фізична реабілітація : аном. бібліогр. покажч. / уклад. Ірина Свістельник. – Київ : Кондор, 2021. – 1162 с.

Інформаційні ресурси в мережі Інтернет:

1. МКФ браузер URL: <https://apps.who.int/classifications/icfbrowser/>

2. МКФ базові набори URL: <https://www.icf-core-sets.org/>

3. PubMed (Науково-доказова база) URL: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed>.

4. Науково-доказова база з питань фізичної терапії (всесвітня). URL: <http://www.pedro.org.au>.

5. База інструментів оцінювання у фізичній терапії URL: <https://www.sralab.org/lifecenter/resources/rehabilitation-measures-database>